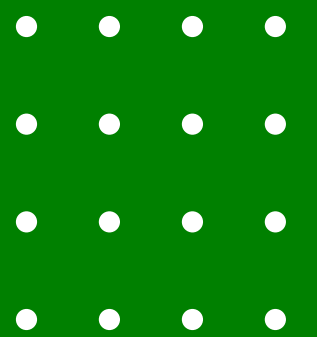

ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
«УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ОСВІТИ»

КЕЙС ДЛЯ ПЕДАГОГА-НАСТАВНИКА

Упорядники:

Новик Ірина, кандидат педагогічних наук, начальник відділу професійного розвитку педагогічних працівників державної установи «УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ОСВІТИ».

Венгловська Олена, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри освітології та психолого-педагогічних наук Київського університету імені Бориса Грінченка, методист відділу професійного розвитку педагогічних працівників державної установи «УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ОСВІТИ».

Новик І., Венгловська О. Кейс для педагога-наставника. Київ. УІРО. 2023. 30 с.

Кейс для педагога-наставника є доповненням до навчально-методичного посібника “Наставництво: професійна підтримка та розвиток педагогів” й складовою змістово-методичного забезпечення реалізації Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо набуття (вдосконалення) компетентностей із здійснення наставницької діяльності. Він містить нормативні документи, що визначають місію та візію наставницької діяльності, матеріали для самодіагностики компетентностей наставника, зразки документів та діагностичні інструменти для роботи з підопічними.

Матеріали можуть становити інтерес для директорів закладів освіти, педагогічних працівників, інтернів, здобувачів вищої освіти педагогічних спеціальностей.

Зміст

1. Нормативні документи

1.1. Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо набуття (вдосконалення) компетентностей із здійснення наставницької діяльності

1.2. Положення про педагогічну інтернатуру.

2. Діагностичні інструменти для самодіагностики педагога-наставника

2.1. Самооцінювання готовності до наставництва

2.2. SWOT-аналіз

2.3. Я – наставник

2.4. Сходінки вдосконалення наставницької діяльності

2.5. Долаємо страхи

2.6. Методика «Який я наставник?»»

3. Діагностичні інструменти для роботи з підопічними

3.1. Зразки програми педагогічної інтернатури

3.2. Діагностування особистісно-професійної готовності вчителя до педагогічної діяльності

3.3. Діагностування особистісних якостей вчителя

3.4. Формула успіху педагогічної діяльності

3.5. «Мішень» розвитку професійних компетентностей

ПЕРЕДМОВА

Шановні колеги!

Кейс матеріалів для педагога-наставника може слугувати практичним інструментом, як для досвідчених педагогів, так і для тих педагогів, які тільки перебувають на етапі входження в професію.

Матеріали посібника упорядковані за трьома рубриками: “Нормативні документи”, “Діагностичні інструменти для самодіагностики педагога-наставника”, “Діагностичні інструменти для роботи з підопічними”. Це дає можливість педагогічним працівникам зорієнтуватися в тому, які інструменти обрати для вивчення власної готовності, як до наставницької діяльності, так і до педагогічної діяльності загалом, а які із пропонованих інструментів застосувати в роботі з підопічними.

Використовуючи діагностичні інструменти ви набудете умінь здійснювати самодіагностику, аналізувати отримані результати, шукати оптимальні шляхи для саморозвитку та покращення наставницької діяльності, організовувати зворотний зв'язок із підопічними, допомагати їм вибудовувати індивідуальну траєкторію особистісного та професійного зростання.

Ми віримо у вас та у вашу незмінну відданість освіті. Нехай цей кейс матеріалів стане надійним супутником у вашій наставницькій діяльності!

1. НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ

1.1. Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо набуття (вдосконалення) компетентностей із здійснення наставницької діяльності

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки України

02.05.2023 № 516

Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо набуття (вдосконалення) компетентностей» із здійснення наставницької діяльності

Розробники: державна установа «Український інститут розвитку освіти».

Цільова група: педагогічні працівники з досвідом педагогічної діяльності (як правило, не менше п'яти років), які здійснюватимуть супровід та підтримку педагогічних працівників, зокрема новопризначених, для набуття (вдосконалення) ними фахової майстерності та провадження педагогічної діяльності.

Форма підвищення кваліфікації: очна, очно-дистанційна, дистанційна, мережева.

Обсяг (тривалість): 15 годин / 0,5 кредита ЄКТС.

Мета - розвиток загальних і професійних компетентностей педагогічних працівників, що необхідні для здійснення наставницької діяльності у закладах освіти.

Напрями підвищення кваліфікації: розвиток загальних і професійних компетентностей, (основи наставницької діяльності, особливості організації педагогічної інтернатури у закладах освіти); формування у педагогічних працівників ключових умінь, що необхідні педагогу-наставнику для здійснення супроводу та підтримки в педагогічній діяльності педагогічного працівника; застосування основ андрагогіки під час здійснення наставницької діяльності.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

- ознайомити з теорією та практикою наставництва в Україні й закордонних освітніх системах;
- ознайомити з нормативно-правовими документами, що визначають мету, завдання наставництва та педагогічної інтернатури в Україні;
- ознайомити зі структурно-змістовими компонентами профілю педагога-наставника;
- формувати професійні якості й вміння, що є значущими для наставницької діяльності;
- вчити добирати відповідні види, форми і методи для здійснення наставницької діяльності;
- вчити добирати та застосовувати інструменти для вивчення професійних потреб інтернів;
- формувати здатність і готовність до розроблення програми та звіту педагогічної інтернатури (спільно з інтерном);
- забезпечувати супровід та підтримку в педагогічній діяльності інтерна;
- удосконалити вміння ефективної взаємодії з учасниками освітнього процесу та іншими суб'єктами освітньої діяльності на засадах партнерства і підтримки.

Перелік компетентностей», що вдосконалюватимуться [1]:

- **загальні компетентності:** соціальна (ЗК.02), культурна (ЗК.03), лідерська (ЗК.04);
- **професійні компетентності:** емоційно-етична (Б2), інноваційна компетентність (Д1), здатність до навчання впродовж життя (Д2), рефлексивна (Д3).

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Типова програма підвищення кваліфікації педагогів для набуття (вдосконалення) компетентностей із здійснення наставницької діяльності (далі – програма) розроблена відповідно до державної політики професійного розвитку педагогічних працівників, а також згідно з законодавством (законів України «Про професійний розвиток працівників», «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Положення про педагогічну інтернатуру (наказ МОН від 25 жовтня 2021 року № 1128, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2021 р. за № 1670/37292), Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково- педагогічних працівників (постанова КМУ від 21 серпня 2019 р. № 800), Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (розпорядження КМУ від 14 грудня 2016 року № 988-р.)) та з урахуванням змісту Професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» (наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23 грудня 2020 р. № 2736). Актуальність Програми зумовлена розбудовою системи професійної підтримки педагогічних працівників шляхом впровадження наставництва, зокрема в контексті запровадження педагогічної інтернатури. Наставництво є складовою професійного розвитку педагогічних працівників та сприяє: професійно-педагогічній адаптації педагогів (зокрема тих, кого призначено вперше на посаду педагогічного працівника) до умов педагогічної діяльності; формуванню сприятливого мікроклімату та відчуття соціально-психологічного комфорту; встановленню доброзичливих взаємовідносин із усіма учасниками освітнього процесу; набуттю та вдосконаленню професійних компетентностей, педагогічної майстерності; формуванню поваги до професії й сумлінного ставлення до трудової діяльності.

У зв'язку з цим постає потреба у підвищенні кваліфікації педагогів, що можуть здійснювати наставницьку діяльність, сприятимуть формуванню інститутів наставництва у закладах освіти, розвитку професійних спільнот наставників в Україні.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Програма містить два модулі, зміст яких передбачає формування загальних та професійних компетентностей педагогів щодо здійснення наставницької діяльності у закладах освіти, зокрема й реалізацію ними основних завдань для впровадження педагогічної інтернатури. Розроблення програми ґрунтується на аксіологічному, особистісно орієнтованому, компетентнісному, діяльнісному підходах та враховує зміст Професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)».

МОДУЛЬ 1. Наставництво як складова професійного розвитку педагогічних працівників

Тема 1.1. Цінність наставництва для освіти та професійного розвитку педагогічних працівників

Поняття про наставництво. Мета і завдання наставництва в освіті. Наставництво у закордонних освітніх системах (досвід європейських країн). Досвід наставництва в Україні. Диференціація понять «наставництво», «коучинг», «супервізія» та інші. Переваги та виклики впровадження наставництва у закладах освіти та для професійного розвитку педагогічних працівників.

¹Відповідно до професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства від 24 грудня 2020 р. №2736

Тема 1.2. Профіль наставника

Передумови успішного наставництва. Структурно-змістові складові профіля педагога-наставника: цінності, комунікативні та організаційні навички, вміння підтримувати та мотивувати, здатність до співпраці, відповідальність та професійна етика, обізнаність в інформаційних технологіях, здатність до критичного мислення та рефлексії, емоційна стабільність, інноваційність, здатність до самооцінювання та самовдосконалення, дотримання академічної доброчесності та інші.

Характеристика основних ролей педагога-наставника: фасилітатор, консультант, тренер та інші. Самооцінювання педагогічним працівником компетентностей, необхідних для ефективного наставництва.

Тема 1.3. Організація процесу наставництва у закладі освіти

Принципи наставництва (добровільність, гуманізм, людиноцентризм, партнерство, відкритість, конфіденційність, об'єктивність, прогностичність).

Види наставництва: формальне та неформальне наставництво. Форми наставництва: індивідуальне, групове, онлайн-наставництво. Методи наставництва (бесіда, спостереження, SWOT-аналіз, метод кейсів, проблемні та проєктивні методи, рефлексія та інші).

Етапи наставницької діяльності: планування, моніторинг, аналіз, застосування. Особливості проведення наставницьких зустрічей (консультування, рефлексія та зворотній зв'язок).

Роль стилів спілкування для наставницької діяльності. Мовно-комунікативні акценти під час наставництва (недискримінація та повага до відмінностей, етика спілкування та інше).

МОДУЛЬ 2. Наставництво в контексті педагогічної інтернатури

Тема 2.1. Нормативно-правове забезпечення функціонування педагогічної інтернатури в Україні

Нормативно-правова база організації педагогічної інтернатури у закладі освіти (Закон України «Про повну загальну середню освіту», Положення про педагогічну інтернатуру). Мета і завдання педагогічної інтернатури. Роль керівників (директорів) закладів освіти щодо впровадження педагогічної інтернатури. Вплив автономії закладу освіти та академічної свободи на функціонування педагогічної інтернатури.

Основні документи під час педагогічної інтернатури: наказ про організацію педагогічної інтернатури, програма педагогічної інтернатури, звіт про виконання програми педагогічної інтернатури.

Роль центрів професійного розвитку педагогічних працівників у запровадженні педагогічної інтернатури.

Тема 2.2. Професійна адаптація інтерна до педагогічної діяльності

Поняття «професійна адаптація інтернів» та види професійної адаптації. Чинники, що впливають на успішну адаптацію інтернів до педагогічної діяльності. Проблеми адаптації інтернів та шляхи їх вирішення. Андрагогічний підхід у роботі з інтернами.

Професійний імідж наставника та вплив колективу закладу освіти на професійно-педагогічну адаптацію інтернів.

Права та обов'язки педагога-наставника й інтерна. Роль професійних спільнот та центрів професійного розвитку педагогічних працівників під час адаптації інтернів до педагогічної діяльності.

Тема 2.3. Розроблення та реалізація програми педагогічної інтернатури

Діагностування рівня сформованості загальних і професійних компетентностей, визначення індивідуальних професійних потреб інтерна для розроблення програми педагогічної інтернатури (із використанням Професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу

загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)»).

Орієнтовні складові та приклади програми педагогічної інтернатури.

Особливості реалізації та моніторинг виконання програми педагогічної інтернатури.

Підготовка звіту про виконання програми педагогічної інтернатури. Орієнтовні складові звіту. Шляхи подальшого професійного розвитку інтерна.

Очікувані результати навчання:

За результатами навчання слухачі оволодіють *знаннями про*:

- ціннісні орієнтири наставництва в освіті; переваги та виклики наставницької діяльності;
- зміст нормативно-правових документів, що визначають мету, завдання наставництва та педагогічної інтернатури в Україні;
- структурно-змістові компоненти профілю педагога-наставника; принципи, види, форми і методи наставництва; етапи наставницької діяльності;
- сутність компетентностей та трудових функцій, що визначені у Професійному стандарті за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» для планування професійного розвитку інтерна;
- чинники успішної професійної адаптації інтернів; андрагогічні підходи у роботі з інтернами.

За результатами навчання слухачі набудуть (вдосконалять) *уміння, навички та способи діяльності*:

- здійснювати самооцінювання необхідних компетентностей для ефективного наставництва;
- визначати та застосовувати продуктивні форми і методи наставництва; планувати й організовувати наставницькі зустрічі;
- забезпечувати супровід та підтримку професійного розвитку інтернів задля набуття (вдосконалення) ними педагогічної майстерності, самооцінювання професійної діяльності;
- сприяти створенню комфортних умов для професійної діяльності інтернів; добирати та застосовувати інструменти для виявлення рівня сформованої загальних і професійних компетентностей, визначення індивідуальних професійних потреб інтернів;
- розробляти (разом з інтерном) програму і звіт педагогічної інтернатури; здійснювати моніторинг виконання програми педагогічної інтернатури; налагоджувати ефективну взаємодію з учасниками освітнього процесу та іншими суб'єктами освітньої діяльності на засадах партнерства і підтримки.

Орієнтовний розподіл годин за видами діяльності

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту програми, складає: 15 год., з них: 6 год. – лекційні заняття, 6 год. – практична робота, 2 год. – самостійна робота, 1 год. – підсумкові заходи.

На завершальному етапі навчання за програмою підвищення кваліфікації слухачі складають підсумковий тест.

Назви тем	Кількість годин			
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Усього
Модуль 1. Наставництво як складова професійного розвитку педагогічних працівників				
Тема 1.1. Цінність наставництва для освіти та професійного розвитку педагогічних працівників	1	1	-	2
Тема 1.2. Профіль наставника	1	1	1	3
Тема 1.3. Організація процесу наставництва у закладі освіти	1	1	-	2
Модуль 2. Наставництво в контексті педагогічної інтернатури				
Тема 2.1. Нормативно-правове забезпечення функціонування педагогічної інтернатури в Україні	1	1	-	2
Тема 2.2. Професійна адаптація інтерна до педагогічної діяльності	1	1	-	2
Тема 2.3. Розроблення та реалізація програми педагогічної інтернатури	1	1	1	3
Разом :	6	6	2	14
Підсумковий контроль:				1
Разом:				15

Список рекомендованої літератури

Нормативно-правові документи

- Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників : Постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800, із змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2019 р. № 1133. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 11.04.2023).
- Деякі питання професійного розвитку педагогічних працівників : Постанова Кабінету Міністрів України від 29 липня 2020 р. № 672. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/672-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 11.04.2023).
- Положення про педагогічну інтернатуру : Наказ Міністерства освіти і науки України від 25 жовтня 2021 р. № 1128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2021 р. за № 1670/37292. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1670-21#Text> (дата звернення: 11.04.2023).
- Про анкету самооніювання : Наказ Державної служби якості освіти України від 29 березня 2021 № 01-11/26. URL: <https://sqe.gov.ua/law/pro-anketu-samoocinyuvannya/> (дата звернення: 11.04.2023).
- Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста) : Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23 грудня 2020 р. № 2136. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text> (дата звернення: 11.04.2023).
- Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16 січня 2020 р. № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (дата звернення: 11.04.2023).

Електронні ресурси

1. Ефективність онлайн-ресурсів для навчання вчителів: звіт за результатами соціологічного дослідження методом фокусованих групових та індивідуальних інтерв'ю (скорочено). Дослідницьке бюро Соціологіст. Харків, 2020. 96 с. URL: https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2020/09/pptx_onlajn-osvita_zvit_short.pdf
2. Марчук А. В. Андрагогіка : навч. посіб. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 300 с. URL: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3218/1/andragogika.pdf>
3. Програма шкільного наставництва в Україні : посібник. British Council. 66 с. URL: https://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/programa_shkilnogo_nastavnytva_v_ukrayini.pdf
4. Рівний рівному: посібник для менторів / Укл. О. Іваннік. Київ, 2015. 57 с. URL: <https://ngo.zt.ua/rivnyj-rivnomu/>
5. Савич Ж. В. Наставництво як інструмент адаптації нових працівників у закладах освіти : практикум. К. : Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 52 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/38820/1/Z_V_Savych_NYIANPUZO_KUBG.pdf
6. Супервізія: професійна підтримка і професійний розвиток педагогів: poradnik для супервізорів (наставників). USAID, 2018. 60 с. URL: <http://barna-consult.com/wp-content/uploads/2021/10/Superviziya-Poradnyk-VF-Krok-za-krokom.pdf>
7. Уварова А. Від керівника до лідера: практичні поради для директорів шкіл та керівників відділів освіти: посібник/упоряд. П. Гоч. Центр Інноваційної освіти «Про. Світ», 2019. 60 с. URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/521/12.2019.pdf>

**Генеральний директор
директорату дошкільної, шкільної,
позашкільної та інклюзивної освіти**

Олег ЄРЕСЬКО

1.2. Положення про педагогічну інтернатуру

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
освіти і науки України
25 жовтня 2021 року № 1128

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
24 грудня 2021 р.
за № 1670/37292

ПОЛОЖЕННЯ про педагогічну інтернатуру

1. Це Положення визначає порядок проходження педагогічної інтернатури педагогічними працівниками закладів освіти, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти (далі - заклад освіти).

2. У цьому Положенні терміни вжито в таких значеннях:

інтерн - особа, яку призначено вперше на посаду педагогічного працівника;

педагог-наставник - педагогічний працівник з досвідом педагогічної діяльності, як правило, не менше п'яти років за відповідною спеціальністю (такою самою або спорідненою предметною спеціальністю або спеціалізацією), який здійснює супровід та підтримку в педагогічній діяльності педагогічного працівника протягом першого року професійної діяльності;

педагогічна інтернатура - система заходів, спрямованих на підтримку педагогічного працівника закладу освіти, призначеного на посаду вперше, у провадженні ним педагогічної діяльності та набутті (вдосконаленні) його фахової майстерності;

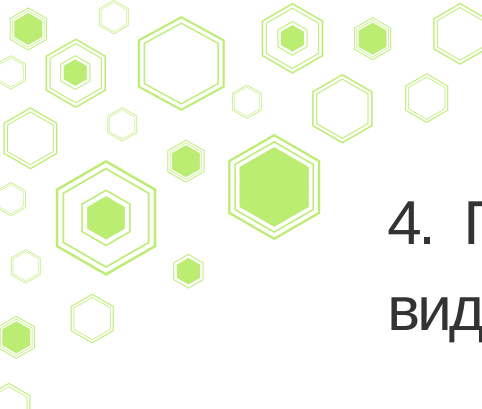
підвищення рівня педагогічної майстерності - цілеспрямований, безперервний розвиток компетентностей педагогічного працівника;

програма педагогічної інтернатури - документ, що передбачає комплекс заходів щодо забезпечення формування та/або розвитку компетентностей, рівня педагогічної майстерності, що укладається педагогом-наставником спільно з інтерном та затверджується наказом керівника закладу освіти.

Інші терміни вжито у значеннях, наведених у Законах України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про професійний розвиток працівників» та інших нормативно-правових актах, які регулюють відносини у сфері освіти і праці.

3. Основним завданням педагогічної інтернатури є:

- створення системи професійно-педагогічної адаптації інтерна до умов педагогічної діяльності, формування сприятливого мікроклімату та відчуття соціально-психологічного комфорту, встановлення доброзичливих взаємовідносин із учасниками освітнього процесу;
- набуття фахових компетентностей, педагогічної майстерності, формування професійної готовності інтерна до самостійної педагогічної діяльності;
- формування поваги до професії і сумлінного ставлення до трудової діяльності;
- формування інституту наставництва у закладах освіти, розвиток професійних спільнот педагогічних працівників.

4. Педагогічна інтернатура організовується відповідно до наказу керівника закладу освіти, що видається в день призначення інтерна на посаду педагогічного працівника.

5. Строк педагогічної інтернатури становить один рік, що відраховується від дати видання наказу про організацію проведення педагогічної інтернатури. До строку педагогічної інтернатури включається період тимчасової непрацездатності інтерна та час його перебування у відпустці.

6. Наказ про організацію педагогічної інтернатури має містити:

- інформацію про інтерна та педагогічного працівника, на якого покладається виконання обов'язків педагога-наставника;
- строк проходження педагогічної інтернатури.

7. Обов'язки педагога-наставника може виконувати керівник закладу освіти або його заступник у випадку неможливості дотримання вимог, передбачених абзацом третім пункту 2 цього Положення.

8. Відповідно до наказу керівника закладу освіти педагога-наставника може бути замінено у разі:

- звільнення або переведення педагога-наставника з посади педагогічного працівника;
- письмової відмови педагога-наставника від виконання своїх обов'язків;
- довготривалої відсутності педагога-наставника на робочому місці з поважних причин (хвороба, сімейні обставини тощо);
- обґрунтованої заяви інтерна щодо заміни педагога-наставника.

9. Педагогічна інтернатура провадиться відповідно до програми, що затверджується керівником закладу освіти.

- Програма педагогічної інтернатури має передбачати теоретичну та практичну допомогу інтерну, що спрямована на розвиток професійних компетентностей, зокрема щодо:
  - ознайомлення з нормативно-правовими актами, що визначають особливості діяльності закладу освіти, організації освітнього процесу, посадові обов'язки педагогічного працівника;
  - застосування сучасних методик і технологій (використання предметних знань в освітньому процесі, добору та використання доцільних форм, методів, технологій та засобів навчання й оцінювання, орієнтування в інформаційному просторі, розвитку мовно-комунікативної компетентності в учнів, пошуку, оцінювання інформації та застосування її в професійній діяльності, використання відкритих ресурсів, інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій в освітньому процесі тощо);
  - партнерської взаємодії між учасниками освітнього процесу (визначення ефективних способів комунікацій з педагогічними працівниками, батьками (законними представниками) та учнями, врахування в освітньому процесі вікових, психолого-педагогічних та індивідуальних особливостей учнів);
  - формування мотивації та організації пізнавальної діяльності учнів (управління емоційними станами, активне залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства, координація взаємодії між учасниками освітнього процесу з метою надання додаткової підтримки учням тощо);
  - організації здорового, безпечного, розвивального, інклюзивного освітнього середовища (забезпечення сприятливих умов в освітньому середовищі залежно від індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів учнів, проєктування осередків навчання, виховання та розвитку учнів в освітньому середовищі,
-

- здійснення профілактичних заходів щодо збереження життя та здоров'я учнів, попередження і протидії булінгу, різним проявам насильства тощо);
- управління освітнім процесом (планування освітнього процесу залежно від мети, індивідуальних особливостей учнів, особливостей діяльності закладу освіти, прогнозування результатів освітнього процесу, організація різних форм навчальної та пізнавальної діяльності учнів, здійснення оцінювання результатів навчання учнів);
- дотримання академічної доброчесності, запобігання і протидії булінгу (цькуванню) та порушенню гідності дітей, формування в них культури нетерпимості до проявів дискримінації та корупції.

10. Основними заходами педагогічної інтернатури є:

- проведення індивідуальних консультацій, наставницьких бесід з інтерном;
- допомога у підборі відповідної літератури, підготовці навчальних занять, розробленні дидактичних матеріалів тощо;
- взаємовідвідування навчальних занять, відвідування уроків досвідчених педагогічних працівників;
- здійснення моніторингу результатів навчання учнів;
- участь у тренінгах, навчальних семінарах з методичних питань, творчих звітах педагогічних працівників;
- вивчення досвіду кращих педагогів шляхом аналізу їх вебсайтів, вебресурсів професійних спільнот, а також періодичних професійних видань;
- залучення інтерна до партнерської взаємодії з науковими, науково-педагогічними та педагогічними працівниками, участі в професійних спільнотах педагогічних працівників;
- психологічний супровід інтерна.

Заходи педагогічної інтернатури можуть здійснюватися безпосередньо в закладі освіти, а також, за наявності технічних можливостей, дистанційно в режимі відеоконференцій або аудіоконференцій.

За погодженням інтерна, педагога-наставника та керівника відповідного закладу освіти або його заступника конкретні заходи інтернатури можуть бути уточнені без внесення змін до її програми.

11. Для організації педагогічної інтернатури керівник закладу освіти:

- затверджує програму педагогічної інтернатури та, за необхідності, вносить до неї зміни; створює необхідні умови в закладі освіти, що сприяють проходженню педагогічної інтернатури;
- знайомить інтерна з напрямками діяльності закладу освіти, правилами внутрішнього трудового розпорядку, правилами охорони праці й техніки безпеки, правами та обов'язками, зазначеними в посадовій інструкції педагогічного працівника тощо;
- координує діяльність педагога-наставника та інтерна.

12. З метою виконання програми педагогічної інтернатури педагог-наставник:

- узгоджує з інтерном час та місце проведення заходів педагогічної інтернатури;
- особистим прикладом сприяє загальнокультурному та професійному розвитку інтерна;
- здійснює наставницьку підтримку, сприяє адаптації інтерна до педагогічної діяльності, знайомить із традиціями закладу освіти, особливостями організації освітнього процесу;

-
- виявляє професійні, методичні проблеми під час реалізації інтерном освітнього процесу та сприяє їх вирішенню;
  - спільно з інтерном звітує про результати виконання програми педагогічної інтернатури на засіданні педагогічної ради.

13. У рамках проходження інтернатури інтерн:

- виконує обов'язки згідно з посадовою інструкцією та обов'язки, покладені на нього трудовим договором і правилами внутрішнього розпорядку, визначені установчими документами закладу освіти;
- організовує освітній процес із урахуванням психолого-фізіологічних, вікових особливостей учнів, специфіки навчального предмета (інтегрованого курсу);
- працює над набуттям компетентностей зі спеціальності (предметної спеціальності, спеціалізації), педагогіки, психології, необхідних для забезпечення процесу навчання, виховання і розвитку особистості, у тому числі осіб з особливими освітніми потребами, здійснення моніторингу педагогічної діяльності та аналізу педагогічного досвіду, проведення освітніх вимірювань, застосування освітніх технологій і методів навчання, ефективних способів взаємодії між усіма учасниками освітнього процесу;
- самостійно обирає форми, види, напрями та суб'єктів надання освітніх послуг з підвищення кваліфікації;
- бере участь у засіданнях професійних спільнот педагогічних працівників, семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах з метою вдосконалення педагогічної майстерності, обговорення багатьох важливих професійних проблем тощо.

14. Звіт про виконання програми педагогічної інтернатури заслуховується на засіданні педагогічної ради, за результатами якого можуть надаватися рекомендації інтерну щодо подальших напрямів професійного розвитку, що відображається у відповідному наказі керівника закладу освіти.

15. За виконання обов'язків педагога-наставника наказом керівника закладу освіти педагогічному працівникові призначається доплата в межах фонду оплати праці закладу освіти відповідно до законодавства.

16. Науково-методичну підтримку організації заходів педагогічної інтернатури можуть здійснювати заклади вищої та післядипломної педагогічної освіти, наукові, науково-методичні та методичні установи, центри професійного розвитку педагогічних працівників.

**В.о. генерального директора
директорату дошкільної,
шкільної, позашкільної
та інклюзивної освіти**

В. Божинський

2. ДІАГНОСТИЧНІ ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ САМОДІАГНОСТИКИ ПЕДАГОГА-НАСТАВНИКА

2.1. Самооцінювання готовності до наставництва [2]

Оцініть себе як колегу та вчителя (поставте позначку у відповідне поле)

Ваш професійний досвід	Не багато	Трохи	Багато
a) Допомога колегам у викладанні ідей, підготовці уроків, розв'язуванні проблем, що стосуються класу тощо			
b) Створення та обмін матеріалами для викладання			
c) Обмін ресурсами та знаннями з колегами			
d) Спостереження за викладанням своїх колег			
e) Запрошення колег спостерігати за вашим викладанням			
f) Надавання відгуку колегам, за якими ви спостерігали			
g) Звернення до колег за порадою щодо складних студентів			
h) Проведення мікро досліджень			
i) Проведення підготовки вчителів (без відриву від роботи у вашій школі)			
j) Ведення журналу власного навчання			
k) Активне планування власного професійного розвитку			
l) Планування та досягнення цілей розвитку			
Ваші професійні знання			
m) Підходи та методи навчання учнів			
n) Методи управління роботою в класі			
o) Розробка навчального плану та курсу			
p) Розуміння учнів			
Ваші вміння міжособистісного спілкування			
q) Чітко повідомляєте про свої думки, рішення тощо			
r) Хороше розмовне спілкування			
s) Хороше письмове спілкування			
t) Вміння активно слухати			
u) Добре мотивує людей			
v) Добре вміє давати відгуки вчителям w) Хороші вміння планування			
x) Загалом добре відноситься до людей та спілкується з ними			

² Програма шкільного наставництва в Україні: посібник. British Council. С.30. URL: https://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/programa_shkilnogo_nastavnytva_v_ukrayini.pdf

2.2. SWOT-аналіз [3]

Оцініть свої сильні та слабкі сторони як педагога-наставника.

Подумайте про можливості, які може дати наставництво, та про деякі можливі загрози.

³ Програма шкільного наставництва в Україні: посібник. British Council. С.31. URL: https://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/programa_shkilnogo_nastavnytva_v_ukrayini.pdf

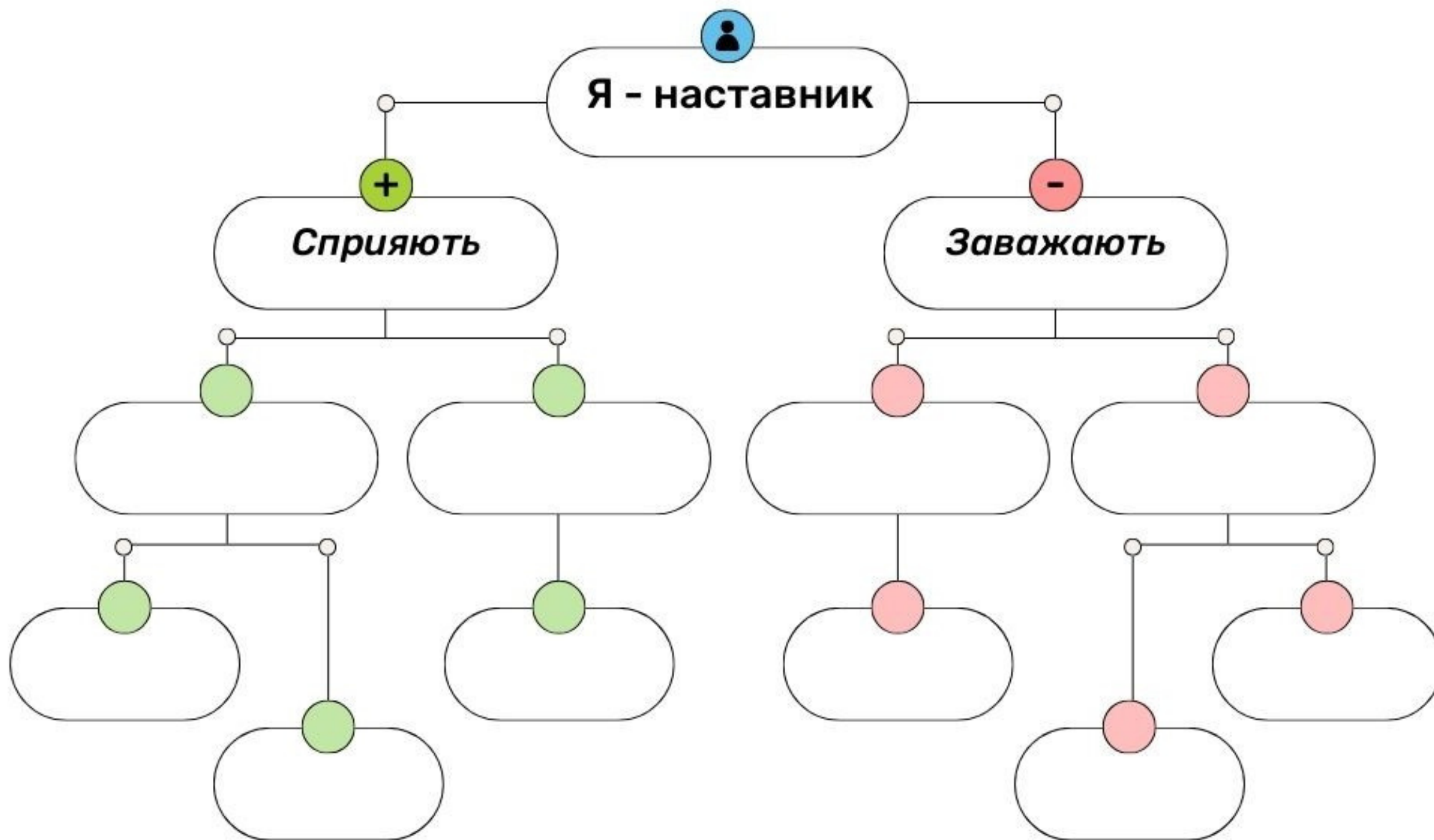

2.3. Я – наставник

(авторська розробка)

Напишіть свої особистісні якості, які на вашу думку сприяють або заважають вам у здійсненні наставницької діяльності.

Проаналізуйте отриману інформацію, продумайте і запишіть кроки, що допоможуть вам перетворити особистісні якості, які заважають у здійсненні наставницької діяльності у, ті які сприятимуть їй.

---

* Що б ти не робив – ти робиш себе.

2.4. Сходишки вдосконалення наставницької діяльності

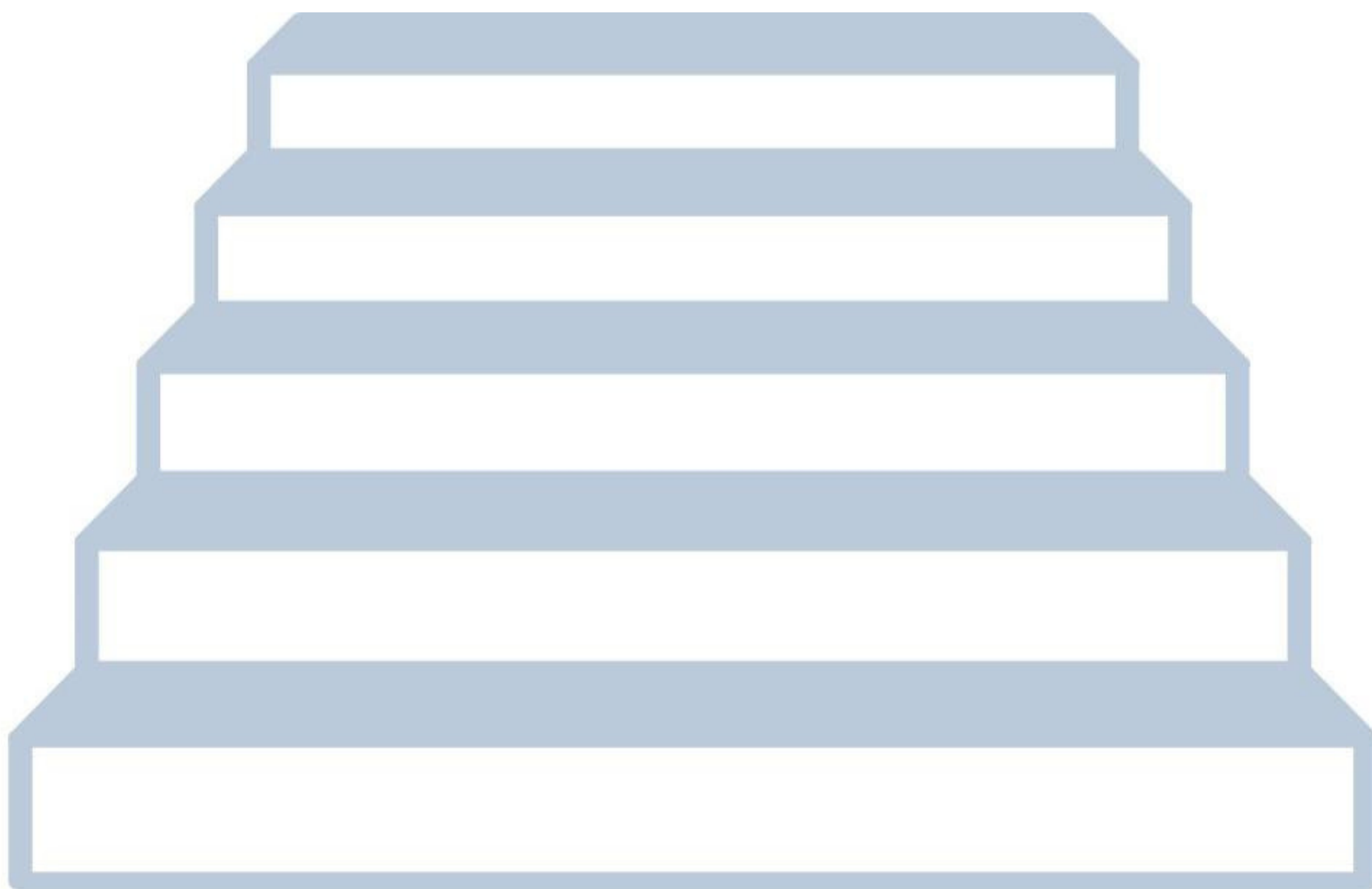
(авторська розробка)

Мета – актуалізація професійних очікувань і формування уявлень про етапи професійного зростання педагога-наставника.

Педагогу пропонується символічне зображення професійного зростання щодо здійснення наставницької діяльності у вигляді сходинок. Сходишки ієрархічно побудовані, що символізують поетапність сходження педагога на вершину наставницької діяльності.

Завдання: висловіть власне розуміння поняття «наставницька діяльність». Впишіть на кожній сходинці кроки, що спрямовані на вдосконалення вашої наставницької діяльності. Кількість сходинок «зростання» не обмежена.

СХОДИШКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ НАСТАВНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

2.5. Долаємо страхи

(авторська розробка)

Впишіть у середині дракона три найбільші свої страхи, що можуть заважати вам у наставницькій діяльності. Подумайте, яким чином їх можна подолати. Запитайте, не менше ніж у трьох колег, пораду яким чином можна подолати той чи інший страх.

* Страх зникає, коли ви починаєте робити те, що боїтеся робити замість того, щоб думати про це.

Екхарт Толе

3. ДІАГНОСТИЧНІ ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ РОБОТИ З ПІДОПІЧНИМИ

3.1. Зразки програми педагогічної інтернатури

ЗАТВЕРДЖУЮ

_____ (назва закладу освіти)

_____ (посада керівника закладу освіти)

_____ (Ім'я та ПРІЗВИЩЕ керівника)

_____ (підпис)

«___» _____ 20__ року

ПРОГРАМА ПЕДАГОГІЧНОЇ ІНТЕРНАТУРИ

_____ (назва закладу освіти, де проходить педагогічна інтернатура)

_____ (Ім'я та ПРІЗВИЩЕ інтерна)

_____ (посада інтерна)

_____ (Ім'я та ПРІЗВИЩЕ педагога-наставника)

_____ (посада педагога-наставника)

Період проходження педагогічної інтернатури з «__» _____ 20__ р. по «__» _____ 20__

Мета проходження педагогічної інтернатури _____

_____
_____
_____
_____
_____

Завдання проходження педагогічної інтернатури _____

_____
_____
_____
_____
_____

* Одразу про зразки програм – це лише приклади, якими ви можете скористатися. Але в жодному разі ми не наполягаємо, що це єдині рішення!

Виконання заходів програми педагогічної інтернатури

№ з/п	Складові/розділи програми	Зміст завдання	Професійна компетентність, що буде вдосконалюватися	Термін виконання
1	Ознайомлення з нормативно-правовими актами закладу освіти	Ознайомитися зі змістом нормативно-правових актів у галузі освіти	Організаційна	05.09.2023
		....		
2	Застосування сучасних методик і технологій навчання	Проаналізувати базовий перелік засобів навчання та обладнання для початкових класів	Предметно-методична	11.11.2023
		...		
3	Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу	Провести батьківські збори	Компетентність педагогічного партнерства	25.10.2023
		...		
4	Формування мотивації та організації пізнавальної діяльності учнів	Взяти участь у семінарі «...»	Інклюзивна	
		...		
5	Організація здорового, безпечного, розвивального, інклюзивного освітнього середовища	Взяти участь у тренінгу «...»	...	
		...		
6	Управління освітнім процесом	Перегляд вебінару «...»		
		...		
7	Дотримання академічної доброчесності, запобігання і припинення булінгу	Участь у майстер-класі «...»		
		..		
8	Інші аспекти роботи в закладі освіти (класне керівництво, взаємодія з адміністрацією, педагогами тощо)	Участь у засіданнях професійних спільнот педагогічних працівників		

Перелік очікуваних результатів

Інтерн

_____ (підпис)

_____ (ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Педагог-наставник

_____ (підпис)

_____ (ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

* Одразу про зразки програм – це лише приклади, якими ви можете скористатися. Але в жодному разі ми не наполягаємо, що це єдині рішення!

Варіант № 2

Виконання заходів програми педагогічної інтернатури

Професійна компетентність, що буде вдосконалюватися	Теоретична складова (зміст завдання) + Термін виконання	Практична складова (зміст завдання) + Термін виконання	Рівень сформованості професійної компетентності проходження інтернатури	
			на початку проходження інтернатури	після проходження інтернатури
Мовно-комунікативна				
Предметно-методична				
Інформаційно-цифрова				
Психологічна				
Емоційно-етична				
Компетентність педагогічного партнерства				
Інклюзивна				
Здоров'язберезувальна				
Проектувальна				
Прогностична				
Організаційна				
Оцінювально-аналітична				
Інноваційна				
Здатність до навчання впродовж життя				
Рефлексивна				

Перелік очікуваних результатів _____
_____
_____
_____

Інтерн _____
(підпис) (ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Педагог-наставник _____
(підпис) (ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

* Одразу про зразки програм – це лише приклади, якими ви можете скористатися. Але в жодному разі ми не наполягаємо, що це єдині рішення!

3.2. Діагностування особистісно-професійної готовності вчителя початкової школи до педагогічної діяльності [4]

(за С. Мартиненко)

Діагностичні блоки	Складові діагностичних блоків	Діагностичні параметри			
		Показники оцінки готовності вчителя	Рівні		
Напрямок професійної діяльності	Зміст підготовки вчителя			В	С
I. Науково-теоретична підготовка	1. Знання теоретичних основ предмета, що викладається	1. Врахування мети і завдань навчального предмета. 2. Володіння основними закономірностями. 3. Оперування науковою термінологією. 4. Орієнтація на відбір змісту навчання з урахуванням основних наукових даних, фактів, понять. 5. Розуміння логіки наукового викладу навчального матеріалу.			
	2. Знання методології і методів навчального предмета	1. Орієнтація на різноманітні методи наукового пізнання. 2. Розуміння сутності використаних методів. 3. Уявлення про можливості застосування методів наукового пізнання в процесі викладання предмета.			
	3. Знання історії розвитку науки і сучасних її досягнень	1. Орієнтація в історії нових відкриттів. 2. Розуміння необхідності її використання в процесі викладання предмета. 3. Володіння змістом сучасної науки і практичним досвідом. 4. Уявлення про роль і місце застосування цих знань у процесі викладання навчального предмета.			
II. Психолого-педагогічна підготовка	1. Знання психологічних особливостей учнів	1. Орієнтація в психологічних особливостях учнів і розуміння необхідності їх урахування під час відбору змісту, форм і методів навчання. 2. Розуміння мети і завдань навчання учнів. 3. Орієнтація в навчальних планах і програмах викладання навчального предмета. 4. Визначення провідних знань, умінь і навичок, які необхідно сформувати в учнів у процесі вивчення предмета.			

	2.Знання психологічних закономірностей навчання, виховання і розвитку учнів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розуміння адекватності методів і прийомів навчання меті та змісту предмета. 2. Орієнтація в компонентах учіння, їх сутності, логічному взаємозв'язку. 3. Розуміння сутності психологічних основ навчання, виховання і розвитку учнів різноманітних вікових груп. 			
	3.Знання теоретичних основ загальної педагогіки	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розуміння мети і завдань педагогічної взаємодії з учнями в процесі їх навчання, виховання і розвитку. 2. Орієнтація в методах педагогічного діагностування стану навченості та вихованості учнів. 3. Знання сутності педагогічних вимог до проведення уроків різних типів. 4. Знання структури уроків різних типів. 5. Орієнтація в сучасній класифікації методів навчання (IV групи), знання сутності кожного з них. 6. Розуміння специфіки, функцій і методів професійної діяльності вчителя. 			
	4.Знання сутності інноваційних освітніх технологій	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розуміння необхідності управління навчально- педагогічною діяльністю учнів і місії вчителя в цьому процесі. 2. Володіння прийомами планування та організації професійної та навчальної діяльності 3. Знання сутності контрольно-аналітичної діяльності вчителя в освітньому процесі. 4. Володіння прийомами педагогічної технології 5. Розуміння сутності та змісту сучасних педагогічних технологій. 6. Визначення оптимальних освітніх технологій для учнів різного віку і рівнів підготовки. 			
III. Методична підготовка	1. Знання змісту навчальних предметів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Встановлення місця навчального предмета в системі навчання, виховання і розвитку учнів. 2. Розуміння мети і завдань навчального предмета. 3. Орієнтація в навчальних планах і програмах викладання навчального предмета. 4. Визначення провідних знань, умінь і навичок, які необхідно сформулювати в учнів у процесі вивчення навчальних дисциплін. 			

	2. Володіння методами і прийомами навчання	<p>1. Розуміння адекватності методів і прийомів навчання меті та змісту предмета.</p> <p>2. Орієнтація у всебічній цільовій спрямованості методів і прийомів навчання учнів із предмета.</p> <p>3. Розуміння сутності різноманітних методів навчання та їх специфіки застосування в процесі викладання.</p> <p>4. Орієнтація в нових методах і прийомах навчання, інноваційних підходах до застосування традиційних методів навчання.</p>			
	3. Володіння засобами навчання	<p>1. Орієнтація в специфіці та умовах застосування різноманітних засобів навчання з предмета</p> <p>2. Розуміння сутності функцій засобів навчання в активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів, розвитку їхнього інтересу до навчання, вирішення педагогічних завдань.</p>			
	4. Знання історії розвитку науки та її сучасних досягнень	<p>1. Розуміння взаємозв'язку змісту, форм і методів навчання.</p> <p>2. Орієнтація в специфіці різноманітних форм організації навчання.</p> <p>3. Орієнтація в інноваційних формах організації навчання, їх сутності та умовах успішного викладання.</p>			

3.3. Діагностування особистісних якостей вчителя початкової школи [5]

(за С. Мартиненко)

№ з/п	Діагностичні блоки	Складові діагностичних блоків	Діагностичні параметри	Бали
I	Спрямованість	1. Мотиви і потреби	1. Усвідомлення суспільних потреб і своїх обов'язків щодо них. 2. Орієнтація на діяльність, мету і завдання школи. 3. Прагнення забезпечити індивідуальний розвиток кожної дитини. 4. Бажання самовдосконалюватись, модернізувати професійну діяльність і умови праці.	
		2. Почуття (емоції)	1. Спрямованість емоцій і почуттів на об'єкт педагогічних перетворень. 2. Інтенсивність емоцій. 3. Стійкість емоцій. 4. Глибина емоцій. 5. Наявність вольового контролю за своєю поведінкою. 6. Адекватність емоційного стану вчителя, його педагогічної реакції на дії та вчинки учнів. 7. Толерантна реакція вчителя на збудження. 8. Впевненість у своїх педагогічних діях. 9. Рівень задоволення результатами педагогічної діяльності.	
		3. Інтереси	1. Наявність інтересу, пов'язаного з предметом педагогічної діяльності. 2. Широта інтересів (у т. ч. професійних) 3. Глибина інтересу. 4. Стійкість інтересу (у т. ч. професійного).	
II	Пізнавальні процеси	1. Відчуття	1. Орієнтація на педагогічну взаємодію. 2. Швидкість реакції на дії та вчинки учня. 3. Чіткість координації педагогічних дій.	
		2. Сприйняття	1. Цілеспрямованість сприйняття. 2. Адекватність сприйняття мети і завдань педагогічної діяльності. 3. Спостережливість. 4. Зацікавленість.	
		3. Пам'ять	1. Цілеспрямованість уваги. 2. Швидкість і раціональність запам'ятовування. 3. Емоційне ставлення до запам'ятованого і відтвореного. 4. Повнота відтворення.	

		4. Мислення	<ol style="list-style-type: none"> 1. Самостійність мислення (вміння ставити нові завдання і самостійно знаходити правильне рішення). 2. Інтелектуальні властивості (індуктивні, дедуктивні). 3. Всебічність і глибина знань. 4. Уміння вирішувати і розуміти сутність складних питань. 5. Гнучкість розуму (вміння швидко змінювати свої дії за умови зміни ситуації, свобода думки від застосованих попередньо прийомів і способів вирішення педагогічних завдань). 6. Швидкість розуму (здатність оперативно долати складні ситуації, обмірковувати і приймати правильне рішення). 7. Критичність розуму (вміння об'єктивно оцінювати свої можливості та можливості інших, детально і всебічно перевіряти всі гіпотези і робити висновки). 	
		5. Мовлення	<ol style="list-style-type: none"> 1. Цілеспрямованість мовлення. 2. Зв'язний та переконливий виклад. 3. Доступність і розгорнутість висловлювань. 4. Логічна чіткість і завершеність висловлювань. 5. Зрозумілість і чіткість форми викладу. 6. Виразність мовлення. 7. Обізнаність мовлення. 	
		6. Воля	<ol style="list-style-type: none"> 1. Цілеспрямованість (підпорядкованість педагогічної діяльності меті та завданням). 2. Самостійність поведінки, поглядів і переконань. 3. Рішучість (здатність своєчасно приймати і виконувати виважені рішення). 4. Наполегливість (здатність досягати поставленої мети). 5. Витримка (здатність контролювати свої дії). 6. Дисциплінованість (свідоме підпорядкування своєї поведінки суспільним нормам). 	
		7. Здібності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Чуйне ставлення до учнів і врахування їхнього емоційного стану. 2. Цілеспрямованість у прогнозуванні власної діяльності та діяльності учнів. 3. Орієнтація в змісті педагогічної діяльності, формах і методах її організації. 4. Вибірковість засобів педагогічної взаємодії з урахуванням мети діяльності, здібностей учнів, їх емоційного стану і рівня розвитку, власних можливостей. 5. Зосередженість уваги і педагогічна доцільність її переключення. 6. Здатність до педагогічного перевтілення, артистизм. 7. Захопленість педагогічною діяльністю, її результатами. 	

III	Стиль поведінки	1. Характер	1. Ставлення до колективу: а) колективізм, активність у справах колективу б) чесність, справедливість в) комунікативність 2. Ставлення до праці: а) працьовитість б) результативність в) відповідальність	
-----	-----------------	-------------	--	--

Оброблення отриманих результатів

0 балів – виставляється тоді, коли показник зовсім не виявляється або виявляється недостатньо;

1 бал – показник виявляється епізодично або частково;

2 бали – показник виявляється достатньо часто;

3 бали – показник завжди чіткий.

Розрахунок стану всієї діяльності або її етапів:

$$K_f = K_m,$$

де K_f – фактична кількість балів, а K_m – максимальна кількість балів.

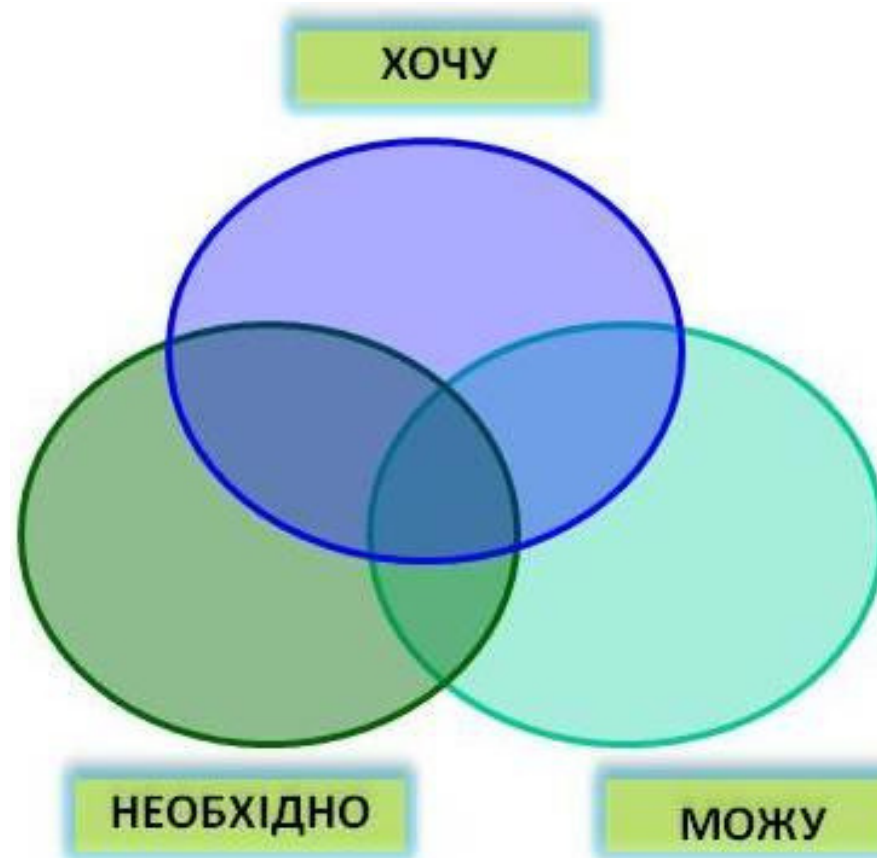
Оптимальний рівень – до 0,8 балів.

3.4. Формула успіху педагогічної діяльності

(авторська розробка)

Складовими формули успіху у педагогічній діяльності можуть бути такі складові: "хочу, можу, необхідно". Враховуючі названі складові створіть власну формулу успіху педагогічної діяльності.

ХОЧУ – це те що приваблює вас у педагогічній діяльності.

МОЖУ – це ваші здібності, можливості, які допоможуть вам у професії.

НЕОБХІДНО – це те, що вам необхідно вдосконалити в собі, чому потрібно навчитися для вдосконалення себе в професії.

3.5. «Мішень» розвитку професійних компетентностей

(авторська розробка)

Поміркуйте і визначте, які ваші професійні компетентності потребують уваги та вдосконалення. Для цього, у кожному секторі мішені визначте, якій позначці відповідає ступінь розвитку пропонованих компетентностей. Градація у мішені починається з «10-9» – найвищий рівень; «8-7» – високий рівень; «6-5» – середній рівень; «4-3» – нижче середнього рівень; «2-1» – низький рівень.

З метою фіксації вашого поступу пропонуємо відмічати рівень наявних компетентностей до початку і після завершення педагогічної інтернатури.

Рівень сформованості компетентності до початку педагогічної інтернатури	Професійні компетентності	Рівень сформованості компетентності до після педагогічної інтернатури
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	Мовно-комунікативна	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	Предметно-методична	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	Інформаційно-цифрова	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	Психологічна	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	Емоційно-етична	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	Компетентність педагогічного партнерства	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	Інклюзивна	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	Здоров'язбережувальна	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	Проектувальна	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	Прогностична	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	Організаційна	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	Оцінювально-аналітична	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	Інноваційна	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	Здатність до навчання впродовж життя	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	Рефлексивна	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

*Матеріали цієї публікації можуть вільно використовуватись за умови такого покликання:
Новик І., Венгловська О. Кейс для педагога-наставника. Київ. УІРО. 2023. 30 с.*

вул. Липківського 36, м.Київ
<https://uied.org.ua/>
uiro.sektorprofrozvitok@gmail.com